RISE RIKOSSEURAAMUSLAITOS

20.12.2016 / PH

SAKON MUUNTORANGAISTUKSEEN TUOMITTUJEN OHJAAMINEN PÄIHDEKUNTOUTUKSEEN JA KUNNALLISTEN SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUJEN PIIRIIN / SAKKOVANKIPILOTTI

Oikeusministeriön ja Rikosseuraamuslaitoksen välisellä tulossopimuksella (26/03/2013) on sovittu pilottihankkeesta, jossa sakon muuntorangaistukseen tuomittuja ohjataan päihdekuntoutukseen ja kunnallisten sosiaali- ja terveyspalvelujen piiriin.

Taustaa

Sakkorangaistuksen uskottavuutta rikosoikeudellisena seuraamuksena on kritisoitu sellaisissa tapauksissa, joissa henkilö syyllistyy toistuvasti vähäisiin rikoksiin. Eduskunta edellytti 18.6.2008 ponnessaan (EV 79/2008 vp) hallituksen huolehtivan siitä, että toistuvasti näpistyksiin syyllistyneet saatettaisiin sakon muuntorangaistusmenettelyn piiriin. Eduskunta edellytti myös, että hallitus käynnistää toimet, joilla sakon muuntorangaistusjärjestelmän ulkopuolelle jääville valmistellaan soveltuva yhdyskuntaseuraamus tai muu muuntorangaistuksen korvaava toimi.

Oikeusministeriön tammikuussa 2010 asettama yhdyskuntaseuraamustoimikunta selvitti sakon muuntorangaistusjärjestelmän uudistamista, ja ehdotti maaliskuussa 2012 jättämässään ehdotuksessa vankeudelle vaihtoehtoisen muuntorangaistuksen, sakkopalvelun käyttöönottoa. Toimikunnan ehdotuksesta saadun lausuntopalautteen perusteella oikeusministeriössä laadittiin keväällä 2013 sakon muuntorangaistusjärjestelmän uudistamista koskeva kokonaisselvitys. Selvityksessä päädyttiin siihen, ettei sakkopalvelun käyttöönotto olisi tarkoituksenmukaista, koska sakkopalveluun soveltuvuuden selvittäminen ja palvelun täytäntöönpano olisi työlästä, erityisesti suhteutettuna muuntorangaistusten lyhyyteen. Sen sijaan vähävaraisten sakotettujen ohjaamista esim. päihdekuntoutukseen vankilasijoituksen sijasta suositeltiin.

Käyntiosoite
Lintulahdenkuja 4
00530 HELSINKI

Postiosoite
Lintulahdenkuja 4
00530 HELSINKI

Puhelin
029 56 88500

Telekopio
029 56 88446

Sähköpostiosoite
kirjaamo.rise@om.fi

Sakon muuntorangaistusta suorittamaan tulevat vangit ovat tehtyjen selvitysten mukaan terveydentilaltaan huonommassa kunnossa ja tarvitsevat usein enemmän terveyspalveluja kuin vangit keskimäärin. Lisäksi on varsin tavallista, että tuomittu saapuu vankilaan päihtyneenä. Tutkimustiedon mukaan muuntorangaistuksella ei ole vaikutusta alttiuteen syyllistyä rikoksiin. Joillekin sakotetuille ja varattomille henkilöille kertyy kuitenkin tyypillisesti useita sakkotuomioita erityisesti lievistä omaisuusrikoksista. Samoille henkilöille kertyy usein myös uusia muuntorangaistuksia tai vankeusrangaistuksia muista rikoksista. Keskeisinä tekijöinä rangaistusten kasautumisessa ovat todennäköisesti henkilöiden syrjäytyminen ja päihde- ja muut terveydelliset ongelmat. Tämä ryhmä jää usein yhteiskunnan sosiaali- ja terveyspalvelujen ulkopuolelle. Käytännön ongelmana on sakotettujen saaminen omaaloitteisesti sosiaalipalvelujen piiriin.

Muuntorangaistukseen tuomittujen tulisi päästä tarvitsemiensa tukipalvelujen piiriin jo muuntorangaistuksen suorittamisen aikana. Vankeuslain 8 luvun 9§:n 2 momentin mukaan on mahdollista sijoittaa vankeusrangaistusta suorittava ulkopuoliseen laitokseen määräajaksi. Sakon muuntorangaistusta suorittaville tällaiset sijoitukset olisivat huomattavasti sopivampi ratkaisu kuin yhdyskuntapalvelun kaltainen työpalvelu. Muuntorangaistusta suorittavien pääsyä kunnallisten sosiaali- ja terveyspalvelujen piiriin vapautumisvaiheessa tulisi myös edistää. Lyhyet vankeusrangaistukset tai päihdekuntoutusjaksot eivät merkittävästi vaikuta tämän ryhmän tilanteeseen tai rikolliseen käyttäytymiseen, jos heitä ei saada yhteiskunnan sosiaali- ja terveyspalvelujen piiriin viimeistään muunto-rangaistuksen päättyessä.

Kokeiluhankkeella tavoiteltiin:

Tavoitteena on

1.) Sijoittaa sakon muuntorangaistusta suorittamaan tulevia vankeja rangaistuksen suorittamisen aikana päihdekuntoutukseen tai tuetun asumisen palveluihin yhteistyössä kunnan ja/tai päihdepalveluja tarjoavien toimijoiden kanssa.

Kokeilun kohderyhmänä ovat sakon muuntorangaistusta suorittamaan tulevat vangit. Kohderyhmää ei rajata ainoastaan sakon muuntorangaistuksen uusijoihin. Rikosseuraamuslaitos selvittää, keitä ovat kokeiluun osallistuvat sakon muuntorangaistusta suorittamaan tulevat vangit (mm. kertaisuus, ikä, sukupuoli, palvelutarpeet vankilaan tullessa).

Kokeilu toteutetaan paikallisesti yhteistyössä useamman eri kunnan kanssa siten, että kokeilun perusteella on mahdollista saada viitteitä mahdollisista alueellisista eroista.

Kokeilun aikana seurataan päihdekuntoutuksesta aiheutuvia kustannuksia Rikosseuraamuslaitokselle.

2.) Rakentaa toimintamalli/-malleja, jolla/joilla muuntorangaistusta suorittavien vankien pääsyä kunnallisten sosiaali- ja terveyspalvelujen ja/tai tuetun asumisen palvelujen piiriin voidaan edistää vapauttamisvaiheessa.

Kokeilun tavoitteena on, että aloitettu päihdekuntoutus jatkuisi myös seuraamuksen päätyttyä. Kokeilun aikana kartoitetaan millaisia käytännön ongelmia ilmenee viranomaisyhteistyössä ja hoitopaikkojen järjestämisessä.

Hankkeen tuloksista raportoidaan oikeusministeriölle tulosraportoinnin yhteydessä (puolivuosiraportti ja vuosiraportti). Hankkeen sisällöstä ja tuloksista käydään tarvittaessa tarkempia keskusteluja yhteisissä suunnittelukokouksissa.

Sakkovankipilotin toteuttaminen rikosseuraamusalueilla

ESRA

Esran alueella sakkovankien sijoittaminen ulkopuoliseen päihdekuntoutuslaitokseen aloitettiin 1.4.2014. Vuoden 2014 pilotti koski Vantaalta kotoisin olevia sakon muuntorangaistusta suorittavia vankeja. Sijoittelusta sovittiin Vantaan kaupungin päihdepalveluiden, Keravan vankilan ja Ridasjärven päihdekuntoutuskeskuksen kanssa. Vuoden 2015 alusta kokeilu laajennettiin koskemaan kaikkia Esran alueelta kotoisin olevia sakon muuntorangaistusta suorittavia. Asiasta tiedotettiin Helsingin, Espoon, Vantaan ja Uudenmaan kuntayhtymän päihdepalveluita. Sijoituksista on sovittu vangin kotikunnan kanssa ennen sijoitusta, koska **Rikosseuraamuslaitos maksaa asiakkaan kuntaosuuden ja kotikunta vastaa asiakasmaksuosuudesta** ellei vanki itse kykene sitä maksamaan.

Vuonna 2015 sijoituksia tehtiin 22 kpl. Vuonna **2016 lokakuun loppuun mennessä oli tehty 14 sijoitusta.** Vuonna 2015 suurin osa sijoitetuista oli helsinkiläisiä ja vantaalaisia, 2016 hajontaa eri kuntiin on ollut enemmän, kuten Espoo, Hyvinkää ja Kerava ja Tuusula. Vuonna 2015 hoitovuorokausia oli kertynyt 569 kpl ja vuoden 2016 alusta lokakuun loppuun mennessä 294 kpl. **Kaikki sijoitukset on tehty Keravan vankilasta, paitsi Esran alueen naisvankien sijoitukset Hämeenlinnasta.** Vuonna 2015 sijoitusten kustannuksen olivat 76 283,60 euroa ja vuonna 2016 marraskuun loppuun mennessä 27 343 euroa. Yksi sijoitus on kesken ja valmisteilla 1-2 sijoitusta. Projektin alusta 1.4.2016 alkaen sijoituksiin on käytetty 30.11.2016 mennessä 112 764,40 euroa.

Sijoitus 2015	keskeytynyt	Jatkosijoitus/laitoshoito				
			Avopalvelut (a-klinikat, muut)	Asumisyksikkö/ tuettu asuminen	oma asunto	ei tietoa
22	5	4	13	5	5	3
Sijoitus 2016 (lokakuun loppuun)						
12	3		5	3	2	4

2015 on kolme Esran alueelta kotoisin olevaa naisvankia sijoitettu ulkopuoliseen kuntoutukseen, joiden jatkosijoituksista ei ole tietoa.
Suurin osa keskeytyksistä on johtunut heikosta motivaatiosta. Vangit eivät ole noudattaneet viikko-ohjelmaa, pari on käyttänyt päihteitä ja pari poistunut luvatta laitoksesta muutaman päivän sisällä sinne saavuttuaan. Muuten yhteistyö on koettu hyväksi ja joustavaksi. **Kaikille on järjestetty päihdehuollon palvelut vapauduttua, joko jatkosijoituksella laitoshoitoon tai avohoidon palveluissa.** Myös asumispalveluita on järjestetty melko monelle, 34:stä raportoidusta vain seitsemällä on ollut oma vuokra- tai muu asunto.

Esran alueella on 30.11.2016 ollut 435 sakon muuntorangaistusta suorittavaa vankia. Heistä 29:llä suoritettua aikaa on ollut 58-30 päivää, 56:lla 29-20 päivää, 159:llä 19-6 pv ja 191 on suorittanut 5-1 päivää. Sijoitteluprosessi vie aikaa viikon verran, ensin on kuitenkin odotettava viiden päivän maksuaika, ellei vanki heti ilmoita että ei maksa sakkoa. **Sijoitusten kestot ovat olleet kahdesta viikosta hieman yli kuukauteen,** joten potentiaalisia sijoitettavia ovat vangit, joiden sakon muuntorangaistus on 30 päivästä ylöspäin. Vuonna 2015 yli 30 päivän muuntorangaistusta suoritti 60 vankia (kaikkiaan 507 sakkovankia).

Esra näkee tärkeänä jatkaa sakkovankien sijoittamista ulkopuoliseen päihdekuntoutuslaitokseen. Sakkovankien sijoitusvankila muuttui Helsingin vankilaan ja sakkovankien määrä (10-20 päivittäin) kuormittaa muutenkin täyttä tulo-osastoa. Sijoitusten määrää tulisi lisäksi hieman nostaa, prosessia on mahdollista nyt nopeuttaa, kun siirto-aika Hev:stä Keravan vankilaan jää pois.

LSRA

Tamperelaisia sakkovankeja on sijoitettu pilotin aikana **2014-2015 yhteensä 16;** kuusi naissakkovankia Hämeenlinnasta ja 10 miessakkovankia Kylmäkoskelta. Tampereen kuntoutumiskeskukseen on

sijoitettu 14 vankia ja kaksi vankia on sijoitettu Silta-Valmennusyhdistykseen. Pilottiin kohdennettu määräraha, 50 000 euroa, käytettiin kokonaan. Vuoden 2016 aikana pilotti laajennettiin koskemaan myös muita Pirkanmaan kuntia. Yhteistyöhön saatiin mukaan seuraavat kunnat: Pirkkala, Ylöjärvi, Nokia, Parkano, Mänttä-Vilppula, Valkeakoski ja Kankaanpää. **Vuoden 2016 aikana on sijoitettu tähän mennessä yhteensä 12 vankia**: 8 miessakkovankia Kylmäkoskelta ja 4 naissakkovankia Hämeenlinnasta. Sijoituksista kolme on tehty Silta-Valmennusyhdistykseen ja yhdeksän Tampereen kuntoutumiskeskukseen. Määrärahaa käytetty tähän mennessä ~40 000 euroa. Verkostoyhteistyö on toiminut hyvin ja nopeasti. Vangit ovat olleet halukkaita sijoitukseen; vankiloiden henkilöstö on informoinut vankeja hyvin ja myös ”puskaradio” on toiminut tehokkaasti.

Sakkovangit ovat olleet:

- iältään 20 – 50 -vuotiaita, keski-ikä noin 30 v.,
- erittäin vakavista päihdeongelmista kärsiviä, monella lisäksi mielenterveysproblematiikkaa ja somaattisia sairauksia, noin puolella heistä takanaan useita hoitojaksoja (myös laitoshoidossa ja tai psykiatrisessa sairaalassa),
- rangaistusten pituudet vaihtelivat 19 – 60 pv muuntorangaistukseen, keskipituus 34 pv,
- muuntorangaistusten taustalla pahoinpitelyjä, rattijuopumuksia, huumausainerikoksia, huumausaineen käyttörikoksia, omaisuusrikoksia,
- sijoitetuista puolella ei ollut vankeus- tai sakon muuntorangaistusten suorittamisia taustallaan,
- sijoitetuista puolella ei ollut aiempaa kokemusta laitosmuotoisesta päihdehoidosta,
- suurin osa asunnottomia tai asusteli kaverien/vanhempien nurkissa,
- sijoitetut ovat olleet oletusten mukaisesti syrjäytyneitä, vähävaraisia ja terveydentilaltaan huonokuntoisia.

Sijoitusten pituus on vaihdellut **2 vuorokaudesta puoleentoista kuukauteen,** keskimääräinen sijoitusaika on ollut kaksi viikkoa. **Sijoitukset ovat onnistuneet 75 prosenttisesti**, keskeytymisiä on tullut (7) itsensä päihdyttämisen tai luvattoman poistumisen vuoksi. Huolimatta hoidon keskeytymisestä, vapauttaminen on suunniteltu yhteistyössä kotikunnan kanssa. Parasta ja toimivinta mallissa onkin ollut kotikunnan sosiaalitoimen ja palvelujen varhainen mukaan tulo. Vaikuttaa siltä, että se sitouttaa

sekä vankia että kotikuntaa jatkoihin. **Pääsääntöisesti jatkumopalvelut ovat olleet avohoidollisia** (asunto, asumisen tuki, päihde-, mtt- ja terveyspalvelut, yhteistyö lastensuojelun kanssa, TE-palvelut), mutta joidenkin yksittäisten sakkovankien kohdalla myös laitoshoito on jatkunut vapautumisen jälkeen. Toimivaa on ollut myös asiakaslähtöinen työskentelyote; sakkovankipilottisijoituksissa lähtökohtana on ollut vangin oma tavoitteenasettelu ja tuki tavoitteita kohti mennessä. Kolme sakkovankipilottilaista on poluttunut työelämän suuntaan työkokeilun tai kuntouttavan työtoiminnan kautta. Sekä vangeilta että kuntatoimijoilta on saatu rohkaisevaa ja positiivista palautetta.
Kokeilu tulisikin jatkossa laajentaa koskemaan koko aluetta niin, että tämänkaltaisesta menettelystä tulisi osa normaalia rangaistusajan suunnitelmatyöskentelyä, tarpeen mukaisiin palveluihin sijoittamista ja vapautumisen suunnittelua.

IPRA

Itä- ja Pohjois-Suomen rikosseuraamusalueella on tehty vuosien 2015 – 2016 aikana **yhteensä viisi** sakon muuntorangaistusta suorittavan vangin sijoitusta ulkopuoliseen päihdekuntoutuslaitokseen. Kohderyhmä on hyvin haasteellinen ja alueella on pidetty tiukasti kiinni kohderyhmän kriteereistä eli rikoksen, sakon maksukyvyttömyyden sekä pitkäaikaisen päihderiippuvuuden keskinäisen yhteyden olemassaolosta. Lisäksi sijoituksissa on korostettu rangaistusta suorittavan omaa motivaatiota sitoutua päihdekuntoutuksen jatkamiseen välittömästi rangaistuksen suorittamisen jälkeen. Kustannuksia nämä sijoitukset ovat tuottaneet alueelle yhteensä noin 20.000 €.

Sijoituksista kolme on ollut vuoden 2015 ja kaksi vuoden 2016 aikana. Sijoituksia on tehty Pelson vankilasta kaksi, Oulun vankilasta kaksi ja Kuopion vankilasta yksi kappale. Sijoitukset ovat olleet pituudeltaan **lyhimmillään 16 ja pisimmillään 34 vuorokautta** ja sijoituspaikkoja ovat olleet **Botnia 24h/Kemissä, Kankaanpään A-koti, Palorannan hoitokoti Outokummussa sekä Helppi- yhteisö Kontiolahdella.** Yhden sijoituksen kohdalla kuntoutuksen tavoitteisiin oli kytketty päihdekuntoutuksen ohella myös laajempi verkosto- ja perhetyö.

Sijoituksista **kahden asiakkaan kohdalla on ollut tilanne, että he ovat olleet päihdekuntoutuslaitoksessa jo valmiiksi** sakon muuntorangaistuksen suorittamisen tultua ajankohtaiseksi ja sijoituksella on turvattu päihdekuntoutuksen keskeytyksetön jatkuminen. Muiden kohdalla päihdekuntoutus on neuvoteltu kotipaikkakunnan sekä kuntoutuslaitoksen kesken erikseen vankilasta käsin**. Jokaisessa**

tapauksessa kotikunta on suostunut jatkamaan sakon muuntorangaistuksen suorittamisen jälkeen päihdekuntoutuksen maksamista muutamasta viikosta aina jopa neljään kuukauteen saakka.

Kuntien kohdalla on kuitenkin todella suurta vaihtelua siinä, miten he ovat valmiita osallistumaan päihdekuntoutukseen. Esimerkiksi Oulun kaupunki priorisoi omana toimintana toteutettavan avokuntoutuksen ja Oululaiset sakon muuntorangaistusta suorittavat joutuvat aivan normaaliin jonoon kaikkien muiden kuntalaisten kanssa jolloin päihdekuntoutuksen suora jatkumo muuntorangaistuksen päättymisen jälkeen on hyvin haasteellinen toteuttaa.

Kokemukset sakkovankipilotista Ipran alueella ovat osoittaneet selkeitä ongelmakohtia toiminnan toteuttamisessa;

- Ensiksikin Ipran alueella sakkovankien määrä on kokonaisuutena kohtuullisen vähäinen ollen **päivittäin keskimäärin noin 15-17 sakkovankia.**
- Toiseksi sakkovangit sijoittuvat hyvin hajalleen alueen eri laitoksiin joten heitä on **laitoksissa kerrallaan yleensä 1-4 kappaletta yhtä aikaa**. Sakon muuntorangaistukset ovat yleensä hyvin lyhyitä ja kuukaudenkin pituinen sakon muuntorangaistus on melko harvinainen. Lisäksi useat maksavat sakot pois ja osa taas ehditään siirtämään toiseen vankilaan, jolloin valmistelut siirtyvät.
- Kolmanneksi haasteita asettaa myös se, että jokaisen potentiaalisen sakkovangin kohdalla joudutaan miettimään ja neuvottelemaan erikseen kotikunnan, päihdekuntoutuslaitoksen kanssa jonne sijoitus voitaisiin tehdä sekä vankiterveydenhuollon kanssa ja tämä kaikki vie aikaa. Tutkintavankilassa tilanne on hankalaa, jos valmisteluja aletaan tehdä vasta vankilaan tullessa. Jatkossa tilannetta vaikeuttaa ohjeistus vangin sijoittamisesta ulkopuoliseen laitokseen jonka mukaan sijoitus voidaan tehdä vasta vangin oltua vankilassa viisi vuorokautta ja käytännössä tämä hidastaa sellaisten sakkovankien sijoitusta joiden kohdalla valmistelut ja suunnitelmat olisikin saatu tehtyä hyvissä ajoin jopa ennen sakon muuntorangaistuksen toimeenpanoa.

Sakkovankien sijoittamista ulkopuoliseen päihdekuntoutukseen halutaan Ipran alueella jatkaa myös tulevaisuudessa ja toiminnassa tulee korostaa ulos-ottoviraston, arviointikeskuksen sekä vankiloiden ja yhdyskuntaseuraamustoimistojen välistä yhteistyötä. Toimintaa helpottaisi huomattavasti se, jos alueella olisi vain yksi tai kaksi päihdekuntoutuslaitosta, jota käytettäisiin sakon muuntorangaistusta suorittavien sijoituspaikkana. Näin prosessi nopeutuisi huomattavasti. Ongelmaksi saattaisi kuitenkin tulla kotikuntien halu sitoutua jatkamaan päihdekuntoutusta samassa hoitopaikassa ja jatkumoiden

vaikuttavuus päihdekuntoutuksen näkökulmasta mikäli jatkokuntoutus tapahtuisi eri paikassa tai peräti avokuntoutuksena joka tuntuisi olevan monenkin kunnan talouden näkökulmasta potentiaalinen vaihtoehto.

Yhteenvetoa:

Sakkovankipilottiin osallistuneet 2014-16	Alue	Keskeytyneet
	Etelä 36	8
	Länsi 28	7
	Itä-P 5	-

Kustannukset			
	Etelä	112 764	ka 3132 / sij.
	Länsi	90 000	ka 3200 /sij.
	Itä-P	20 000	ka 4000 /sij.

Hoitopäivän hinta

Etelä
Länsi
Itä-P

Sijoitusten pituudet välillä

Etelä 14 vrk – 30 vrk
Länsi 2 vrk – 45 vrk
Itä-P 16 – 34 vrk.

Sakon muuntorangaistusta suorittavia päivittäin on ollut Risen tilastojen mukaan ka 52 vuosina 2014 ja 2015. Vuoden aikana päättyneitä sakon muuntorangaistuksia on ollut vuonna 2014 1216, joista enintään 30 päivää pituudeltaan 86 prosenttia. Vuonna 2015 päättyneitä oli 1167, joista enintään 30 päivää pituudeltaan oli edellisvuoden tavoin 86 prosenttia.

Sakon muuntorangaistusta suorittavia oli 1.12.2016 vankilukuilmoituksen mukaan:

Etelä 19 (joista naisia 3)(Hev 13, Vav 3, Riv 1, KevA 1, Vanv 1)
Länsi 29 (joista naisia 8)(Häv 9, Kyv 9,Vav 2, Sav/Huos 1, Tuv 8)
Itä-P 14 (joista naisia 1)(Miv 4, Nav 1, Suv 3, Pyv 4, Ouv 2).

Pilotille asetettujen tavoitteiden toteutumisen arviointia

Pilotin aikana vuosina 2014-2016 alueet ovat sijoittaneet yhteensä 69 sakon muuntorangaistusta suorittavaa päihdekuntoutukseen rangaistuksen aikana. Vuosittain päättyviä sakon muuntorangaistuksia on pilottivuosina ollut noin 1200. Pilottiin osallistuneiden määrä on vähäinen verrattuna vuosittaiseen sakkovankien määrään. Sakkorangaistukset ovat keskimääräisesti hyvin lyhyitä, suuri osa (noin 85 prosenttia) on pituudeltaan 30 vuorokautta tai vähemmän. Hoitopäivän hinta vaihteli vuosine 2014-2016 aikana Etelä-Suomen rikosseuraamusalueen pilottiin osallistuneilla 93 eurosta 134 euroon. Länsi-Suomen rikosseuraamusalueella hinta liikkui 132 eurosta 142 euroon vuosittain. Itä-pohjoisessa hoitopäivän hinta oli noin 145 euroa.

Ryhmä on sijoittelun kannalta haastava. Samoille henkilöille kertyy useita sakon muuntorangaistuksia lievistä rikoksista. Suomalaisten tutkimusten mukaan sakkovangit voidaan luokitella kolmeen ryhmään: juopot asunnottomat, satunnaiset ensikertaiset ja aktiiviset rikoksentekijät. (Viljanen 2005, Haavisto & Kuivajärvi 2003, Jokinen 2011) Ensimmäinen ryhmä kattaa ehkä noin puolet sakkovangeista.

Alueilta pyydetyn selvityksen mukaan useilla sijoitetuista oli takanaan aiempia päihdelaitoshoitojaksoja. Sakkovankeuskertaisuudet vaihtelevat jonkin verran alueittain, koko maassa pilottiin osallistuneista 65 prosentilla oli ensimmäinen tai toinen sakkovankeus. Viisi tai useampia sakkovankeusjaksoja oli 25 prosentilla. Pilottiin osallistuneilla ei siis ollut pääsääntöisesti useita aiempia sakkovankeusjaksoja taustallaan.

Sakkovankien päivittäinen keskimäärä on alhainen, vaihdellen 14-29 alueesta toiseen. Sakkovangit on sijoitettu alueilla useisiin vankiloihin. Länsi on tehnyt sakkovankien sijoittamiseen prosessimallin, jossa Hävin ja Kyvin rikosseuraamusesimiehet seulovat tamperelaisia tai Tampereen kehyskunnista olevia sakkovankeja. Alueen kehityspäällikkö kutsuu verkoston kokoon päihdekuntoutushoidon aloittamiseksi. Sekä lännessä että etelässä sijoittelusta oli sovittu tiettyjen kuntien ja päihdehoitolaitosten kanssa ja näin ollen on tavoitteiden mukaisesti rakennettu toimintamallia. Yksi kokeilun tavoitteista, että aloitettu päihdekuntoutus jatkuisi myös seuraamuksen päätyttyä, on onnistunut kehityspäälliköiden raportoinnin mukaan sekä etelässä että lännessä. Jatkumot ovat pääsääntöisesti olleet avohoidollisia. Itä-pohjoinen ei ole saanut pilottia käynnistymään samalla teholla kuin muut alueet. Alue on esit-

tänyt perusteeksi juuri koko pilotin osaltakin haasteellisia asioita: sakkovankien alhainen päivittäinen keskimäärä (vaikkakin vuotuinen määrä on kohtuullisen suuri), rangaistuksen pituudet, sakkovankien sijoittaminen alueella sekä em. syistä johtuen verkostojen yhteen saattamisen ja neuvottelujen työllistävyys.